

NORGES HØYESTERETT

Den 1. september 2025 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bull, Bergh og Thyness i

HR-2025-1635-U, (sak nr. 25-101724SIV-HRET), sivil sak, habilitet:

A (advokat Steinar Mageli)

mot

AS Værdalsbruket (advokat Guri Uvsløkk Vagnildhaug)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om alle dommerne i Frostating lagmannsrett er inhabile ved behandlingen av en sivil ankesak.
- (2) AS Værdalsbruket tok i august 2023 ut stevning mot A med påstand om at A som eier av sin eiendom ikke har rett til å jakte på selskapets eiendom. A tok til motmæle.
- (3) Trøndelag tingrett avsa 3. januar 2024 dom i tråd med AS Værdalsbrukets påstand. A anket dommen.
- (4) Frostating lagmannsrett avsa 25. april 2024 kjennelse og beslutning, der det ikke ble gitt samtykke til ankebehandling etter tvisteloven § 29-13 første ledd. Høyesteretts ankeutvalg opphevet beslutningen i kjennelse 19. juli 2024, HR-2024-1348-U, fordi det var mangler ved begrunnelsen, jf. tvisteloven § 29-21 andre ledd bokstav c, jf. § 30-3.
- (5) Lagmannsretten, som var satt med samme dommere som tidligere, traff 18. oktober 2024 ny beslutning hvor det ikke ble samtykket til ankebehandling etter tvisteloven § 29-13 første ledd. Høyesteretts ankeutvalg opphevet beslutningen i kjennelse 24. februar 2025, HR-2025-369-U, fordi lagmannsrettens vurdering av ankegenstandens verdi var åpenbart uriktig og måtte ha ledet til en vesentlig for lav verdifastsetting, jf. tvisteloven § 17-5 første ledd.
- (6) Lagmannsretten besluttet 8. april 2025 å fremme As anke over tingrettens dom til ankeforhandling.
- (7) A søkte i prosesskriv 5. mai 2025 om overføring av ankesaken til en annen domstol, jf. domstolloven § 38. Han viste blant annet til at det er uvanlig at en lagmannsrett opplever at ankeutvalget opphever to avgjørelser om samme tema i samme sak, og at lagmannsretten i

beslutningene 25. april 2024 og 18. oktober 2024 hadde gått meget langt i å slå fast at tingrettens dom var riktig. I prosesskrivet var det videre vist til at AS Værdalsbruket er en betydelig grunneier i Trøndelag, og i den sammenheng til at flere av lagdommerne i Frostating lagmannsrett driver med jakt. AS Værdalsbruket innga merknader og mente at det ikke var grunnlag for overføring av saken.

- (8) Førstelagmannen i Frostating lagmannsrett traff 15. mai 2025 beslutning om ikke å ta søknaden om overføring til følge.
- (9) A søkte i prosesskriv 16. juni 2025 på nytt om overføring til en annen domstol. Han viste blant annet til at lagmannsretten hadde fortsatt saksforberedelsen mens fristen for å anke beslutningen 15. mai 2025 løp. Etter As syn kunne beslutningene om ikke å samtykke til ankebehandling og hendelsene etter beslutningen 15. mai 2025 gi inntrykk av at ankesaken ikke ville bli behandlet på en uhildet måte. Subsidiært ba A om at spørsmålet om lagmannsrettens habilitet ble forelagt for Høyesteretts ankeutvalg. AS Værdalsbruket ga i sine merknader uttrykk for at saken sto i samme stilling som tidligere.
- (10) Førstelagmannen besluttet 23. juni 2025 ikke å ta den nye søknaden om overføring til følge. I brev samme dag har førstelagmannen bedt Høyesteretts ankeutvalg vurdere om alle dommerne i Frostating lagmannsrett er inhabile. Videre er det bedt om at ankeutvalget vurderer As søknad om overføring til en annen domstol.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at det er spørsmål om å vurdere habiliteten til dommerne i Frostating lagmannsrett, jf. domstolloven § 117 andre ledd tredje punktum. Ankeutvalget har full kompetanse, jf. HR-2025-1362-U avsnitt 12.
- (12) Domstolloven § 108 fastsetter at ingen må være dommer «når andre særegne omstendigheter foreligger, som er skikket til å svekke tilliten til hans uhildethet». Bestemmelsen skal anvendes i samsvar med de kravene som stilles til en uavhengig og upartisk domstol etter Grunnloven § 95 og Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 6 nr. 1. De rettslige utgangspunktene for vurderingen er nærmere beskrevet blant annet i HR-2025-699-A avsnitt 12–13.
- (13) Spørsmålet som ankeutvalget skal vurdere, er om alle dommerne i Frostating lagmannsrett er inhabile. Utvalget skal altså ikke ta stilling til én eller flere enkeltdommers habilitet.
- (14) Domstolloven har ikke noen regel om avledet inhabilitet for embetsdommere i kollegiale domstoler. Det følger av langvarig rettspraksis at inhabilitet for én eller flere dommere ikke uten videre fører til at de andre dommerne ved domstolen blir inhabile. Dersom andre dommere skal være inhabile, må det foreligge særlige forhold som gjør at det kan stilles spørsmål ved om kollegaene vil stå fritt ved avgjørelsen, se HR-2024-1278-U avsnitt 14 med videre henvisning.
- (15) En eventuell inhabilitet for enkeltdommere i denne saken vil, ut fra det som er anført, måtte bygge på at disse dommerne ved sin behandling av saken har opptrådt på en måte som er egnet til å svekke tilliten til deres uhildethet, eller på at de har en særlig tilknytning til AS Værdalsbruket. Dette er forhold som i tilfelle knytter seg til den enkelte dommer. Ankeutvalget ser det som klart at det som er anført som grunnlag for inhabilitet i denne saken, ikke kan lede til inhabilitet for alle dommerne i domstolen.

- (16) A har også søkt saken overført til en annen domstol etter domstolloven § 119. I oversendelsesbrevet fra Frostating lagmannsrett til Høyesterett heter det at denne søknaden «fremmes» for ankeutvalget.
- (17) Etter domstolloven § 119 første ledd kan en sak etter søknad fra domstolens leder besluttes overført til en sideordnet domstol uten at den overordnede domstolen trenger å ta stilling til en inhabilitetsinnsigelse, se HR-2021-2421-U avsnitt 6. I saken her er det A som har påberopt seg denne bestemmelsen overfor lagmannsretten. Førstelagmannen i Frostating lagmannsrett har ikke fremsatt en ubetinget søknad om overføring, men forelagt spørsmålet om inhabilitet for ankeutvalget, jf. domstolloven § 117 andre ledd tredje punktum. Ut fra ankeutvalgets syn på inhabilitetsinnsigelsen er det ikke grunnlag for overføring av saken etter domstolloven § 119.
- (18) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Alle dommerne i Frostating lagmannsrett er ikke inhabile i sak nr. 25-033505ASD-FROS.

Espen Bergh
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)